

Curriculum Viri aeterna memoria
^{prae}scriptum 1794. ^{significat}

Si quid est in his, literis audacia,
 si, cuius esset gratias Tibi regere,
 is adhuc Te rogare ^{quendam} non ^{ae}hiscit,
 Vos literarum es humanitatis
 amantissime, hanc temeritatem
 magna ex parte ^asumo tuo ex
 ga literas amore earumque
 erga cultores humanitate tua
 esse profectam, penitus Tibi per
 suasum habeto. --

Non ignotum Tibi est, Vir
 Magnifice, me iam iam
 in eo vitae spectio, quo
 alii pueri aut literarum
 ludos frequentare, aut

268/354

nugis puerilibus indulgere solent
vestigis patris mei insistere et ac-
culendam familiam pro virili par-
te op^{eram} conferre coactum, ~~flor~~
florem aetatis ~~florem aetatis~~

frustra consumpsisse.

Neque ~~de~~ fugit.

~~namque~~ (Vir Excell.)
crescentissime

me vix X annos natum, schola
relicta, usque ad aetatem XVI domi-

detentum et singulis quodam lato
ab omni liberalium artium doctri-
na desertum ac destitutum
fuisse."

Alte quidem amor scientiarum
animo meo insidebat, pectusque
meum tenerum acris ~~hodie~~
~~hodiebat~~
stimulis; cupiebam

vehementis fime divinarum ingeniorum
 imagines in scriptis ~~et~~ eorum
 expressas animo concipere,
 et cognoscere et haurire inde
 gustum venustatis, pulchritu-
 dinis et suavissimarum artium:

Sed tantus erat rigor domesticæ
 disciplinae, ut libra ^{qui} ~~forte~~ ^{um} ~~forte~~
 in manus mihi incidisset ^{agum} ~~forte~~

~~—~~ abscondito tantum loco

legere cuderem, subitoque

patre aut matre interveniente

in sinu caute inererem ~~meu~~ ^{meu}

ne, ut fieri interdum solebat,

me deprehense et colaphis aliquot

acriter objurgato, ipse lib^{er} ~~aut~~

flammae arum ardori addiceretur.

1304 Quinn -230-

Quid si mihi hoc ipsum, quod
interdictum eo tempore quam
maxime dolui, per parentes
meos licuisset, quis mihi
monito consiliisque in hac re
praevisisset? quis mihi viam
ac rationem librorum rite
legendorum monstrasset?

~~In hac misera vivendi condi-~~
In hac misera vivendi condi-
tione legitur aliquot annos
perdidi, tali librorum
copia laborans, qualis
vix in Hispania reperitur,
non nisi eo modo inde determinando.
~~hoc tunc tunc tunc tunc tunc~~, ut
quod

exultantius^{us} quidem omni^{us} ~~ab~~^{ex}
 mea bibliotheca oratorum ^{et} poe-
 tarum opusculis (si nempe ex-
 cipias, quae dicuntur ascetica,
 quae sunt Schmalkii, aliaque
 huius generis horrenda volu-
 mina, quae autem ab supersti-
 tiosa ^{quidem} matris meae opinione
 non abhorrebant) Vulgatae
 tamen Legendae data mihi
 potestas, siue, ut verius di-
 cam, imposita esset necessitas,
 quarum haec illarum regionum
 hominibus non imponitur, illae
 denegatur. —

Sed ita ^a natura comparatum. tantag
 ingenii humani vis est, ut indoles
 nostra, depressa aliquantum, mox
 vehementiori ad huc impetu emer-
 gatur. Crescente in dies hoc libe-
 raliū artium amore, pactus sum
 cum matre, ut, penso meo diurno
 perpetrato, poetam quendam
 vernaculum legere per eam
 mihi liceret, quod mihi quidem
 permisit, sub ea tamen condi-
 tione, ut antea & interdum
 etiam VII sacrarum literarum
 capita alta voce coram
 fratribus, aetate minoribus, recitarem.

Qua in re lubentissime acquiesco,
~~per~~ penitus veritatem sententiae ejus
 perspectam habui: omnia vincere la-
 borem improbum.

Cum enim vero mox alia impedimenta
 in medio fere curriculo deficere me
 cogebant; mater enim, qua erat
 pietate, animadvertere coepit,
 me majori attentione Cesserti
 et aliorum fabulas, quam Mac-
 cabaeorum res gestas, jam toties
 mihi decantatas, prosequi;
 quin me saepius in legendis
 illis nimium festinando aliquot
 capita omittere.

Neque fugit illam, me, ex quo
~~patriae~~ ^{scriptoribus} ~~linguae~~ ^{veracibus} ~~conditoribus~~ ¹⁶ ~~operam~~
 impendere coepissem, in laetis
 conuivialibus, cum miseris
 cum longioribus, quam fas esset,
 nulla nec loci nec verbi divini
 habita ratione, crebrius edormi-
 visse; idque culpa mee ^{ut ille} ~~apud~~
 quidem putabat
~~eam~~ ¹⁷ fastidium facile ~~impre-~~
~~bat.~~ imposuit.

Erat eodem fere tempore, ~~qui~~
 mihi Poema illud, Aesopae nomine
 celebratum, in manus incidebat, ^{it} ~~13~~
 Ioco hoc titulo ^{piae} ~~matris~~ multis nomini-
 bus commendatum.

Captus gravibus poetae sententiis,

Verbis suaviter sonantibus, sublimi
 auctoritatis ingenio, magna eius elegantia,
 miro narrandi artificio, versibusque
 troporum figurarumque floribus
 intertextis: aliquot noctes somni
 capers in legendis divinis hoc
 carmine transegi, ita quidem,
 ut quo minus de eo intelligerem,
 eo magis invidiam ferrem doctis
 illis eruditisque ingenio, quibus ut
 omnia haec (ex mea quidem tum
 sententia), secundum proverbium,
 meridiano sole clari^{ora} essent,
 necesse mihi videbatur.

Nox ego, qui, quid esset numerus, aut
 pedum structura et syllabarum dimen-
 sio, plane nesciebam, die quodam
 solis, opportunitatem, patre matreque
 absentibus nactus, sancto quodam
 furore abreptus, usque ad mediam
 noctem, versus facere sum cona-
 tus. O magnam et incredibilem
 Caetitiā, qua me suffugium sen-
 tiebam! O noctem illam memora-
 bilem, plenam Caetitiae et
 hilaritatis, qua mihi, qui subito
 poeta evaseram, linam stellasque
 solito nitidius lucere arbitrabar.
 Veniunt domum parentes;

Coetitia exultans accorro ad patrem:
 Nunc demum, esse quid in me ingenii,
 certo certius constare; me ad litteras
 natum, hodie probasse; afferre meo
 rei documenta certissima; ipse
 si mihi fidem non haberet, suis
 videret oculis: ^{21.} Eheu! vox mea
 pectore ~~et~~ ac faucibus interclusio
 exitum reperire non potest; audire
 ille, quae elucubravi ^{pen} ²² vix ac ne
 vix quidem dignatur; vocat
 matrem; adverbio geminis verberat
 injuriis et oburgationibus; negat
 esse haec omnia; melius
 sine dubio fuisse, sanctae
 concioni, interesse hodie

140 v 228

aut aliquot capita ex libro (Cassiodorus
nomen Ligonis in inscripto) recitare.

Quidam est de me; dolore confectus
discedo; madent lacrymis oculi;
cellae meae parietes per totam
noctem undique suspiriis, gemitibus
timidis lamentationibusque
cum sonant...

Non multo post contigit ^{mihi} ~~mihi~~
^{esse} non mirum videatur si dico
tam felici ²³ ut ^{crus} (os) frangerem;
pertuli enim patientis ²⁴ ~~se~~
fortunae huius adversae situs
acerbissimos, propter ^{facilitatem} ~~eventum~~
a parentibus ~~mihi~~ ²⁵ ~~per id tempus~~
~~per id tempus~~ pertitum, per id tempus

quod lecto affixus jacui, dolore,
 qui me obruebat opprime-
 batque, subinde cessante,
 animum meum a tanti
 vulnere atrocitate libris
 legendis evocandi.

Magna et, cum voluptate
 semper citrois memor ero

febris cuiusdam; hinc

progressum, si qui sunt

enim ~~causa atque~~ ^{fortasse}

quos in literis postea feci, fecerim ~~et~~ ²⁶

~~eorum, quos feci fortasse~~

~~atque causa derivantur~~

~~post haec in literis progressus~~

~~peris antea~~, propter legendi

sumum otium, ut supra dixi,

tum temporis a parentibus, mis-

ericordia comotis, mihi concessum.

Mater quidem (mea), qua-
 tiens interdum pium
 caput, hanc mihi a Deo
 inglicitam esse poenam, opuna-
 batur, propter sum am perti-
 naciam, qua sancta Scholae
 huius carmina Gellerti carmi-
 nibus nullo modo aequiparare
 da esse ^{contendere} nullus dubitabat.
 Quid, ~~quod~~ ^{quod} ipsam aliquando
 genibus prostratam offendi,
 pro mea salute vota pia
 fundentem, Deum ⁱⁿ etiam
 atque etiam obsecrantem,

ut me tantis erroribus irretitum
 tantis que contaminatum peccatis
 in ²⁸ ~~vicin~~ salutis ~~posset~~ reducere. -

Pater quidem meus is non erat,
 qui adeo coelum terramque

migere mali poetae causam

officio sibi duceret: attamen
~~nimia~~ quidam animi comitate productus

pleraque matris consilia,

ut fieri solet, iniens,

~~nimia~~ ~~quidam~~ ~~animi~~ ~~comi-~~

~~tate, ut fieri solet, productus,~~

~~inens,~~ non minus mini ^{hac} indul-

~~gentia~~ ^{erga matrem} quam mater rigore

obfuit. ²⁹ - Praeerat enim

illa, ut iam supra dixi,

cenſurae domelticae, et more
 hiſpanici cuiusdam iniquitatis
 eam tanto exercebat furore,
 ut libro cuicunque, in quo aut
 dirarum aut exſecrationis, aut
 iurijurandi aliquid occurreret
 turpitudinis notam inureret

Per quaterque ~~ad~~ beatus

Mihi videbar, ſi ipſe autor

pro

~~pro~~ nimia ~~coruſticae~~ ~~veruſulae~~ aut
~~patriciae cenſurae~~
 ſaxonicae cenſurae indulgentia
~~ſicentia~~ poenas dabat, neque

ora aut caput meum, libro

is inſoſo, eas ſubire co-

gebantur. O Hagedorne,

Lesſinge, Cyellerte, quam multas
 mihi excitasti traegedias domelli-
 cas! quam multas acerbis que
 lacrymas effudi pro carminum
 vestrorum lascivis et ingenii
 vestri petulantia!

① Lesſinge, quam saepe
 in scenis illis ipsis comediarum
 tuarum, faceticarum plenissimis
 placentur gemitusque edidi!...

Ut latius ducō haec et ^{alia} ~~comedia~~
 involvere silentio, neque
 infandum renovare dolorem.

Inter ea libertatis sol studiis
 - Virg.

143 v 281

meis laboribusque brevi illucessere
coepit. XVI autum egressus arctam
amicitiam contraxi, cum homine
nunc. proh! doleo jam jam defuncto,
qui tum in gymnasio Giedanensi
literis strenue operam navabat,
cuique Nomen Promerti erat.
Nemo me unquam ardentius
amavit, nemo me unquam
fovit. Cargius et prolixius,
hoc homine erudito literisque,
ex cultu, cuius auspiciis linguam
anglicae rudimenta ponere
et quaedam Ossiani, poetae
celeberrimi, carmina in ver-
naculum sermonem vertere

coepi. -- Per multo post conciliari
 mihi amicitiam Majestati,
 pastor. ad Cæd. St Petr., cuius in me
 sumam benevolentiam, quomodo
 hic silentio prætermittere possim.
 Semper spectatae illi virtutis Vir,
 quem tota nostra civitas in sinu
 atque oculis fert, mihi oculis
 hisce meis carior erit. -- Huius
 disputationibus epulas meas con-
 diebam; in eo audiendo, quidquid
 a gravioribus domesticis curis de-
 batur otii, studiosissime collo-
 cabam. --

Tum demum parentes mei
 multis precibus cedentes ^{misere} ~~mihi~~
 me in Scholas Pagnii Viri doctissimi
 et, dum fuit inter homines, Rectoris
 ad Ued. S. P. (nunc—

(Ch! molliter ossa quiescant)
 ea tamen conditione, ut aliquot
 horas per diem domesticis ope-
 ritibus ~~in~~ inicum berem.

Nox mihi, qui nec declinationes
 nec conjugationes memoria
 tenebam, orationis Catinae
 compluribus plagulis con-
 scriptae, in die examinis
 publici, ut onus est, ^{hab} ~~tene~~ ²²
 officium a Rectore imponitur.

Ceterum de summa huius Viri in
 me benevolentia, quemodo pro digni-
 tate verba facere poterō?
 quae quidem tantum apud me
 valuit, ut per duos annos ita me
 gererem, ut ex eiusdem mutu pen-
 dere, neque quidemquam, quod quidem
 alio usus momenti esset, sine prae-
 ceptorio huius carissimi consilio
 agere vellem.

Vellē abar quidem interea invidorum
 sermonibus, qui modo obscuritatem
 generis mei iridebant, modo etiam
 quaedam a me optimo ^{animo et} consilio
 electa in deteriorem partem inter-
 pretantur. Hos virtute, illos

illos studiorum meorum exitu, operis pro-
~~refutata~~ posita firmiter instans, resu-
 tare conabor. —

Florum in numerum regere ^{etiam} ~~nullo~~
 modo haesito Pastorem ~~meum~~ —, qui
 sibi nunquam persuadere potuit,
 hoc scintillam tantummodo ingenii
 inesse in homine, qui — o magnum
 in auditumque sacrilegium! — in soporiferis
 ipsis concionibus saepe fove ob-
 dormiverat.

Postquam alumnus Peyn ^{nae} ~~discipulus~~
 per duos annos existeram, contuli
 me in nostrae civitatis gymna-
 sium. — Sed in hac parte non
 morabor, nam plura dicere

exultantibus quidem omnibus
 ab mea bibliotheca & orator^{um}
^{arumq; opusculis}
 poet^{is} ~~que~~ si nempe excipias
 qu^{ae} ~~ae~~ dicunt agrestia^a, qual^{ia} ~~ae~~
 sunt ~~quodam~~ Schmoeckii, aliisque
 hujus generis horrenda volumina,
 quae autem ab superstitiosa

et in re tibi tam nota super-
vacanem esset, et temporis
angustiae prohibent.

Summa tua in me collata
beneficia, Vir humanissime,
utrum hic commemorem,
quid tua refert? ^{32.}

Hoc tantum modo adscribere ³⁴ mihi
~~parentibus meis liberi quidem sed non bonis abundantibus~~
~~licet~~ me ab omnibus literarum
praesidiis (defertum) destitutumque
~~parentibus meis, liberi quidem~~
~~sed non bonis abundantibus,~~ ³⁵
quamquam stipendiis aliquot,
Summa, quae tua est benevolen-
tia, mihi impertitis, sustentan-
tum, tamen & interdum & per

292/1470

diem heras ^{dum adhuc} in gymnasio gedanensi ^{iste deorsum verlabar}

pueris erudiendis impendere co-

actum fuisse. Literarum vero

ambitus tantum abest, ut angustior

atque arctior fiat, ut potius

amplior latiorque singulis

annis reddatur. Praeterea, quae

colleui per totum ~~literarum~~ ^{literarum}

orbem nunc grassetur, quam

28 facile ^{is} qui animum literis ^{inbuere} ~~inbuere~~ cum,

ut nunc sunt tempora, veneno

~~inbuere~~ possit, quales quantique

~~Qui suorum hominibus fabere
qui mortiferi errores in omnes fere sententias
et disciplinas inuaserunt
conentur, qui anteaque legimus iudici~~

~~et arguta iuveni in hoc~~

~~curriculo opus sit, nemo prorsus~~

~~est, qui nescit.~~

Viri sicum hominibus favere
 contentur, qui mortiferi errores
 in omnes fere scientias et disci-
 plinas invaserint, quantoque igitur
 studio et assidua juveni
 in hoc curiculo opus sit, nemo
 prorsus est, qui nesciat.

His multisque aliis, quorum
 hic recensere ^{non} locus non
 datur^{us}, committitur. C. R.

Magnifice, ut tribus, ~~...~~
 quos dedi in Academia tridecim
 annis, quantum ~~(ad huc)~~ addere
 velis, neque mihi id vitio
 vertas et stipendia per tuam
 mihi benignitatem concessa,

33 294 148v

Subtrahas, etiam atque etiam Te
regatum volo.

Mance

per totam
vitam

Tanti nominis

scripsi Hales Sexonum

Ann. 17945

Quitor.
J. D. Fuld